

KONSTRUKTIVISMUS

Od objektivismu k experencialismu

Radim Šíp

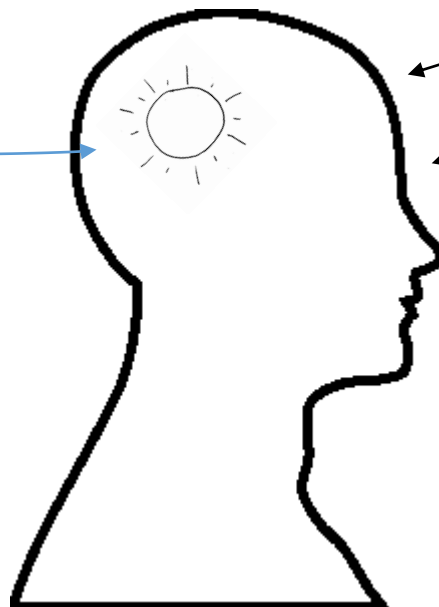
Dva přístupy k poznání

TRANSMISIVISMUS – transmisivní předávání informací

vs.

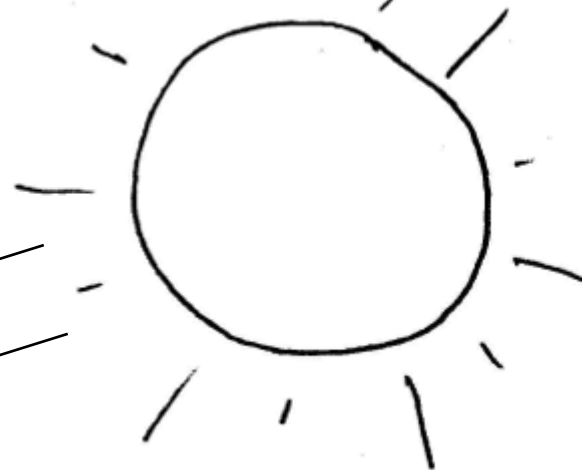
KONSTRUKTIVISMUS – konstruktivistické budování informací

Zahlédnout
Vyjádřit
NĚCO

Znalost = Mentální obrázek
(propozice,
abstraktní
symbol)

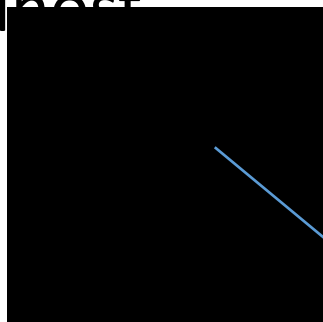
Pravda = korespondence
mentálního obrázku a
skutečnosti

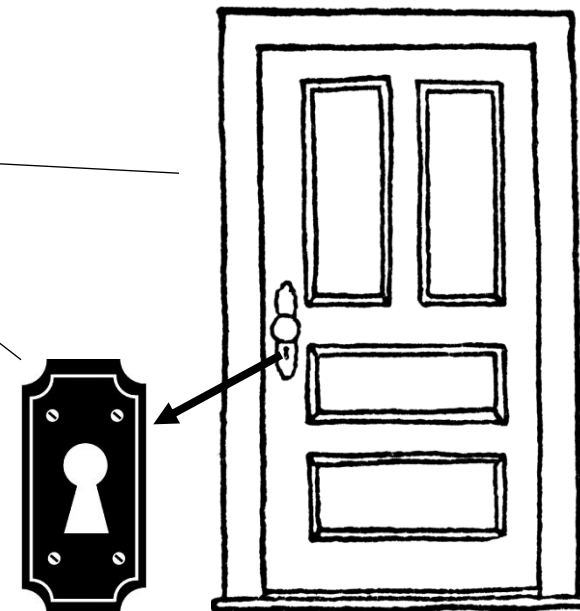
SKUTEČNOST

Skutečnost

Poznatek =
osobní znalost,
dovednost

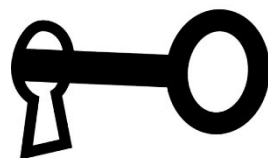

**Vnější materiální
podmínky**
(změny ve
vnějším
prostředí)

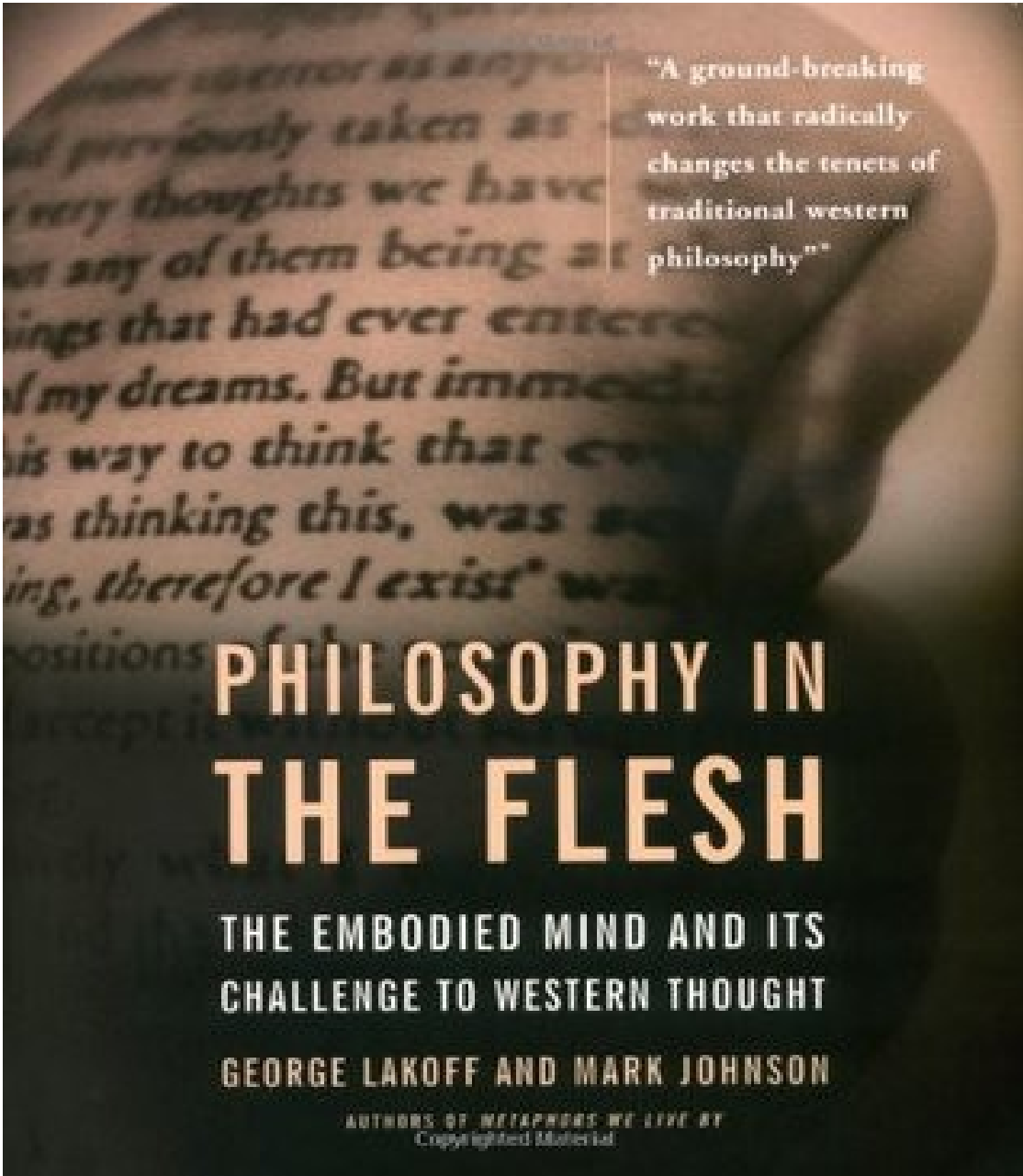
Znalost = klíč + zámek +
otevření dveří

Pravda = klíč zapadne do
zámku, odemkne ho a
otevřou se dveře

"A ground-breaking work that radically changes the tenets of traditional western philosophy"

PHILOSOPHY IN THE FLESH

THE EMBODIED MIND AND ITS CHALLENGE TO WESTERN THOUGHT

GEORGE LAKOFF AND MARK JOHNSON

AUTHORS OF METAPHORS WE LIVE BY
Copyrighted Material

Mark Johnson + George Lakoff

Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought

Filozofie tělem oděná: Výzvy vtělesněné mysli pro západní myšlení

- filozofie není odtělesněná, není abstraktním myšlením
- základní myšlenky filozofie jsou postaveny metaforách
- metafory jsou vždy ukotvené v lidské tělesnosti
- metafory jsou kognitivní nástroje

Metafora = kognitivní nástroj

Tradiční metafora

zahlédnutí / pochopit

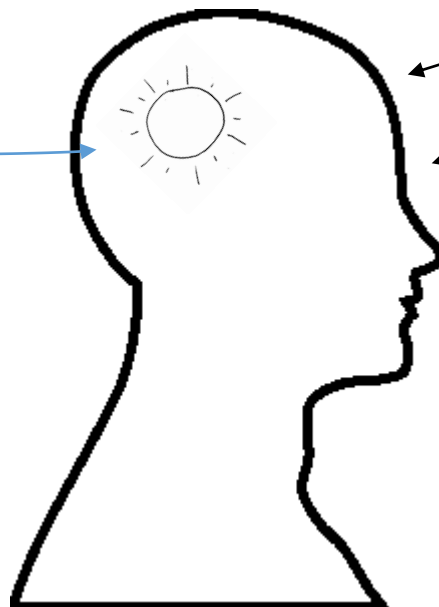
zahlédnu **objekt**

chápu se **objektu**

Uchopit NĚCO → **Pochopit**

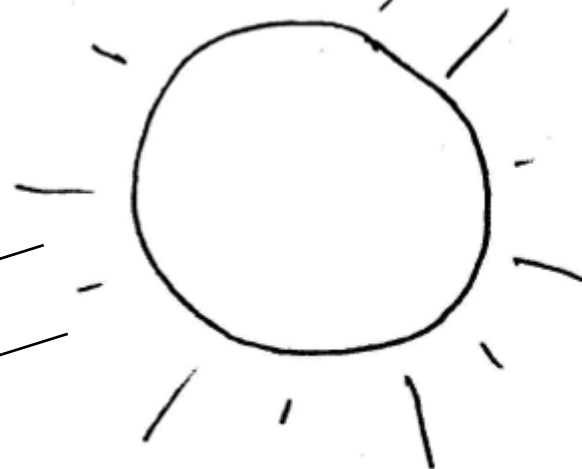

Zahlédnout
Vyjádřit
NĚCO

Znalost = Mentální obrázek
(propozice,
abstraktní
symbol)

Pravda = korespondence
mentálního obrázku a
skutečnosti

SKUTEČNOST

Skutečnost

ZNALOST =

mentální objekt, kterého jsme se „chopili“ a můžeme s ním mentálně manipulovat, vyjádřit jej v propozici a tuto propozici poměřit se skutečností

KATEGORIZACE = uchopování abstraktních symbolů

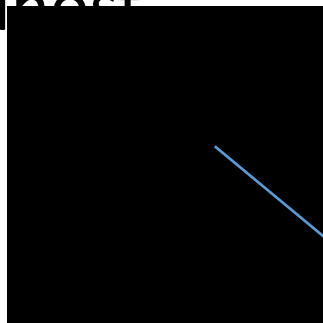
Metafora = kognitivní nástroj

Alternativní metafora

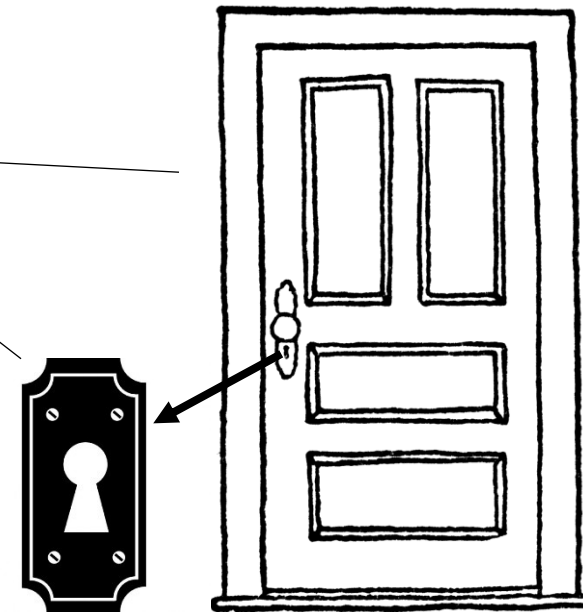
poznání = jednání / odemykání
dveří

jednám a dosahuji **cíle**
(= odemknout a otevřít dveře)

Poznatek =
osobní znalost,
dovednost

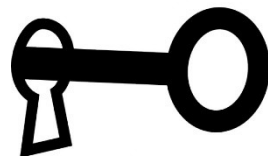

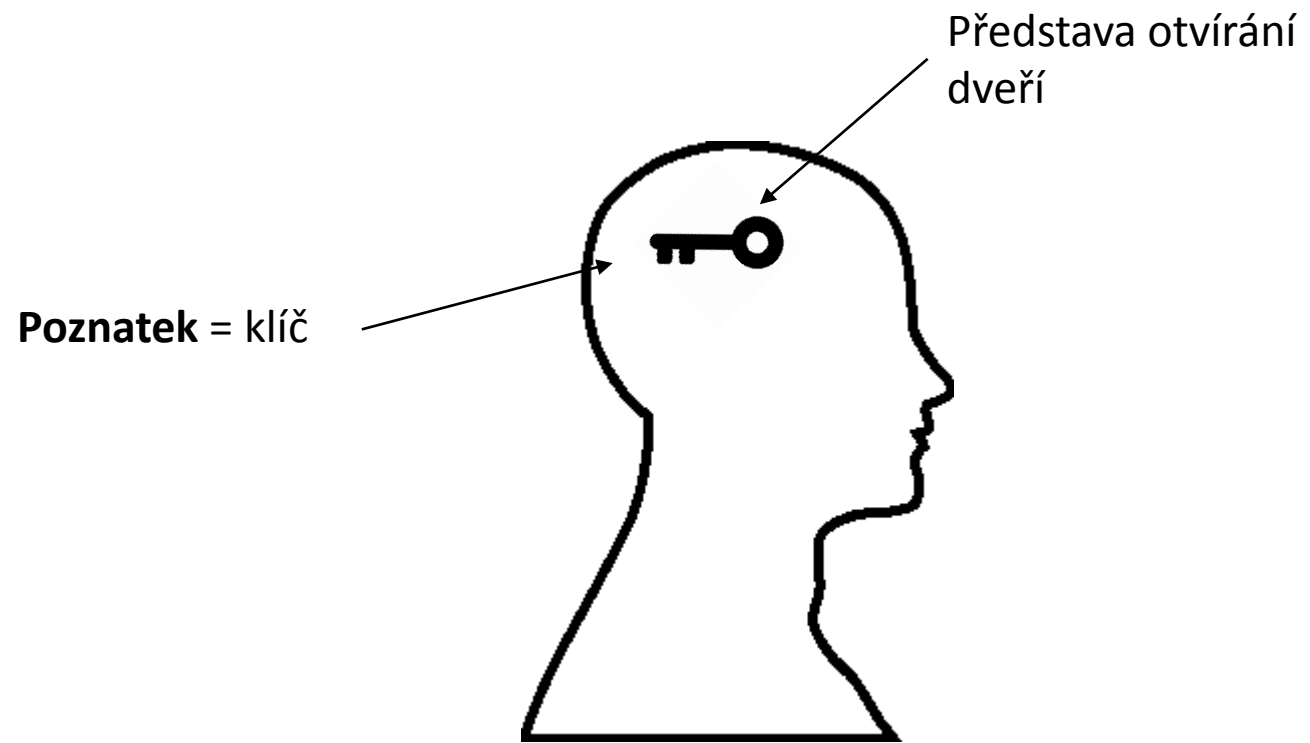
**Vnější materiální
podmínky**
(změny ve
vnějším
prostředí)

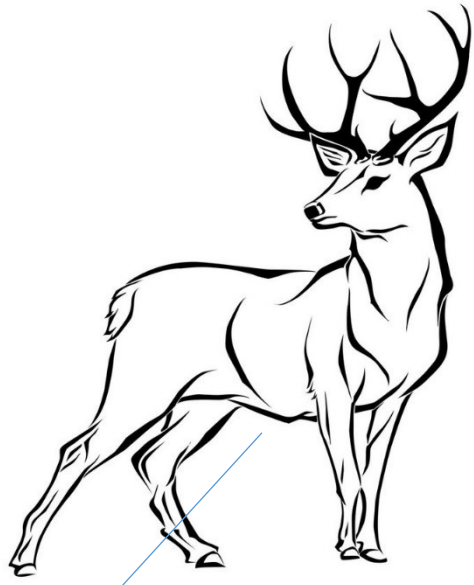
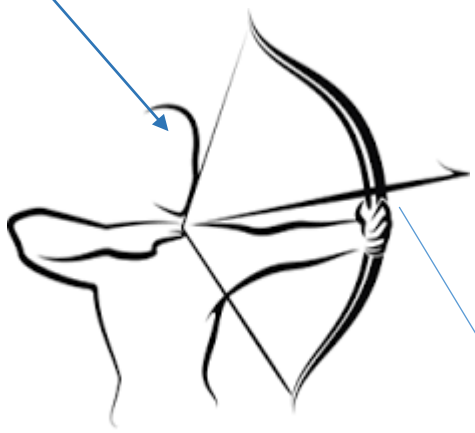
Znalost = klíč + zámek +
otevření dveří

Pravda = klíč zapadne do
zámku, odemkne ho a
otevřou se dveře

Klíč = představa
použití luku a
šípů k zastřelení
zvířete

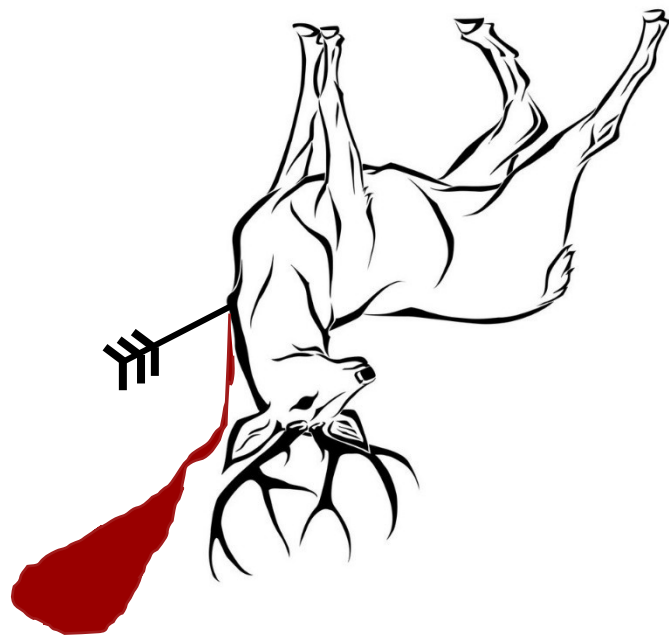

lidský artefakt

**Luk a šíp + zvíře
= zámek**
vnější materiální
podmínky

vlastnost
enviromentu

Mrtvý jelen = otevření dveří / znak že poznatek a vnější materiální podmínky do sebe zapadly

ČTYŘI ROVINY ZNALOSTI

1) INTERAKCÍ

2) TĚLESNÝCH ZMĚN (systém převodních mechanismů a záznamu)

3) ZMĚN VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ (systém záznamu)

4) ZMĚN POZNATKOVÉ ROVINY

2–4 = roviny, do kterých se **zapisují změny** způsobené rovinou interakcí

ZNALOST =

časově omezené sjednocení všech čtyř rovin, které se projevuje jednáním, v němž je dosaženo cíle

objektivismus vs. experientialismus

- myšlení = manipulace s abstraktními symboly
- symboly jsou nezávislé na těle
- jsou to „atomy“
- symboly se skládají v komplexnější obraz
- komplexní obraz zrcadlí skutečnost

- myšlení je závislé na těle
- myšlení je řízené procesem metaforizace
- myšlení je gestaltové (nelze jej rozložit na „atomy“)
- myšlení je strukturováno ekologicky (závisí na celkové struktuře gestaltu)

Transmise vs. konstruktivismus

- myšlení = manipulace se symboly
- symboly jsou nezávislé na jedinci
- **přenos hotových poznatků**
- pasivní **přijímání se** informací
- hlavním „nástrojem“ paměť

- myšlení = vtělesněné jednání = interakce
- jednání ovlivňuje to, co a jak poznáváme
- **konstruování poznatků**
- aktivní **zmocňování se** informací

